

ИНСТИТУТ ЗА КЊИЖЕВНОСТ
И УМЕТНОСТ

Бр. 419/1

27.11. 2025. год.

БЕОГРАД, Краља Милана 2

Институт за књижевност и уметност
Institute for Literature and Arts

**ПРАВИЛНИК
О НАЧИНУ ЕВИДЕНТИРАЊА, КЛАСИФИКОВАЊА,
АРХИВИРАЊА И ЧУВАЊА АРХИВСКЕ ГРАЂЕ И
ДОКУМЕНТАРНОГ МАТЕРИЈАЛА
У
ИНСТИТУТУ ЗА КЊИЖЕВНОСТ И УМЕТНОСТ**

Београд, новембар 2025. године

На основу члана 14. став 1. тачка 1. Закона о архивској грађи и архивској делатности („Службени гласник РС”, бр. 6/2020) и члана 34. Статута Института за књижевност и уметност (број: 127/1 од 28. септембра 2021. године), в.д. директор Института за књижевност и уметност, дана 27. новембра 2025. године доноси

**ПРАВИЛНИК
О НАЧИНУ ЕВИДЕНТИРАЊА, КЛАСИФИКОВАЊА, АРХИВИРАЊА И
ЧУВАЊА АРХИВСКЕ ГРАЂЕ И ДОКУМЕНТАРНОГ МАТЕРИЈАЛА У
ИНСТИТУТУ ЗА КЊИЖЕВНОСТ И УМЕТНОСТ**

І ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником утврђује се начин евидентирања, класификовања, архивирања и чувања архивске грађе и документарног материјала у Институту за књижевност и уметност (у даљем тексту: Институт).

Члан 2.

Послови на евидентирању, класификовању, архивирању и чувању архивске грађе и документарног материјала обухватају:

- 1) примање, прегледање и распоређивање поште примљене непосредном предајом, преко поште или средстава електронске комуникације;
- 2) евидентирање аката и предмета и достављање истих у рад;
- 3) административно-техничко обрађивање аката и предмета;
- 4) отпремање поште;
- 5) архивирање, коришћење и стручно одржавање архиве;
- 6) одабирање архивске грађе и уништавање безвредног документарног материјала;
- 7) предају архивске грађе надлежном Државном архиву Србије.

Члан 3.

Сва акта, дописи, прилози и остала документа могу бити у папирном и електронском облику.

Начин евидентирања, заштите и коришћења електронских докумената уређује се посебним Правилником о начину евидентирања, заштите, и коришћења електронских докумената.

Члан 4.

У оквиру послова из члана 2. поједини појмови имају следеће значење:

Акт/Службени допис је сваки писани састав којим се покреће, допуњава, мења, прекида или завршава неки службени поступак, а који садржи следеће делове, без обзира на то да ли је настао у писаном или електронском облику: пун назив и адресу пошиљаоца, број и датум, назив и пуну адресу примаоца, кратак садржај предмета, веза ваш - наш број, текст акта, прилог, потпис овлашћеног лица и отисак службеног печата.

Документ је запис било које врсте, облика и технике израде који садржајем, контекстом и структуром пружа доказ о активности коју правно или физичко лице предузима, обавља или закључује током своје делатности или личне активности.

Прилог је писани став (документ, табела, графикон, цртеж) који се прилаже уз службени допис ради допуњавања, објашњавања или доказивања садржине службеног дописа.

Предмет је скуп службених дописа и прилога који се односе на исто питање и чине целину.

Досије је скуп предмета који се односе на исту материју или на исто правно или физичко лице.

Фасцикла је архивска јединица коју чини скуп документарног материјала више предмета или докумената који се односе на исту материју, активност, догађај или на исто правно или физичко лице, а који се после завршеног поступка чувају сређени у истом омоту.

Служба административно-техничких послова је организациона јединица у Институту, у којој административно-технички секретар и курир врше следеће послове: пријем, отварање, прегледање и распоређивање поште, евидентирање и здруживање службених дописа, достављање дописа запосленима, отпремање поште, развођење, као и њихово стављање у архиву и чување.

Документарни материјал чине списи, фотографски и фонографски снимци и на други начин састављени записи и документи, књиге и картотека о евиденцији тих записа, записи у електронском облику и документа, као и микрофилмови о њима примљени и настали у раду ствараоца, док се из њега не одабере архивска грађа. Документарни материјал представља целину документа или записа насталих или примљених деловањем и радом субјеката у изворном или репродукованом облику документа, без обзира на форму и формат бележења, као и прописане евиденције о њему.

Архивска грађа је сав изворни и репродуковани (писани, цртани, штампани, фотографисани, микрофилмовани, скенирани или дигитализовани електронски

запис настао изворно у електронском облику или на други начин забележени) документарни материјал настао у току рада ствараоца који је од значаја за историју, културу, уметност, науку и просвету и друге друштвене области, без обзира на то када и где су настали, и да ли се налазе у установама заштите културних добара или ван ње.

Документарни материјал са роком чувања чини материјал који је од значаја за текући рад Института или материјал коме рок чувања није истекао.

Архивски фонд чине сви архивски предмети који су настали радом и пословањем Института.

Стваралац архивске грађе и документарног материјала је правно или физичко лице чијим деловањем настаје архивска грађа и документарни материјал.

Архивска јединица је регистратор, фасцикла, кутија, свежањ, омот у који се одлаже документарни материјал и архивска грађа.

Безвредни документарни материјал чине делови документарног материјала који су изгубили оперативну вредност за текући рад, односно којима је истекао законски рок чувања, а немају својство архивске грађе.

Одабирање архивске грађе и уништавање безвредног документарног материјала је поступак којим се архивска грађа одабира из документарног материјала уз уништавање оних делова документарног материјала којима је престала важност за текући рад, а који немају својство архивске грађе.

Листа категорија архивске грађе и документарног материјала са роковима чувања (у даљем тексту: Листа) је посебан акт којим се одређују врсте архивске грађе и документарног материјала са роковима чувања. Листа садржи попис свих категорија документарног материјала насталог у раду и њихове рокове чувања. На основу Листе обавља се поступак одабирања архивске грађе, као и поступак уништавања безвредног документарног материјала. Категорије код којих је рок чувања трајан, чувају се до предаје надлежном историјском архиву.

Архивска књига је основна евиденција о целокупној архивској грађи и документарном материјалу насталом у раду ствараоца. Архивска књига садржи попис (инвентарни преглед) целокупног документарног материјала насталог у раду Института, као и оног документарног материјала који се по било ком основу налази у Институту. Архивска књига може се водити у папирном или електронском облику.

Архивирање је процедура одлагања обрађених и завршених предмета у одговарајуће архивске јединице (регистраторе, фасцикле, кутије, свежњеве, омоте и др) према хронолошком реду или утврђеној класификацији и њихова предаја у архиву.

Архива се налази у оквиру радних просторија Института, у више ормара, у којима се чува документарни материјал и архивска грађа одложена *ad acta*.

II ПРИМАЊЕ И ПРЕГЛЕДАЊЕ ПОШТЕ

Члан 5.

Пријем поште обавља се путем поштанске службе, електронском поштом, личном доставом путем курира или на захтев странке.

Пошта се прима у току трајања радног времена, у просторијама Института у оквиру Службе административно-техничких послова.

Пошту прима овлашћено лице, запослено на пословима административно-техничког секретара.

Члан 6.

Овлашћено лице Института, када непосредно врши пријем поште од стране достављача (поштара, курира), дужно је да потврди пријем пошиљке стављајући датум и читак потпис у доставној књизи, на доставници, повратници или на копији аката чији се оригинал прима. Поред потписа овлашћено лице Института приликом пријема поште, ставља и службени печат. У случајевима када датум предаје поште може бити од значаја за рачунање рокова, уз примљену пошиљку обавезно приложити коверат.

Службени дописи примљени електронским путем се штампају и у папирном облику заводе у евиденцију коју Институт води.

Члан 7.

За пошиљке које су примљене оштећене, записнички или кратком забелешком, која се уписује непосредно уз отисак пријемног штамбиља, констатује се врста и обим оштећења.

Члан 8.

На сваку примљену пошиљку овлашћено лице Института утискује пријемни штамбиљ и потом је распоређује.

Члан 9.

Примљену пошту, по правилу, распоређује овлашћено лице Института које је лично отвара и прегледа. Разврставање поште се врши истог дана када је и примљена.

III ЗАВОЂЕЊЕ АКТА И ПРЕДМЕТА

Члан 10.

Институт води уредну евиденцију о својој примљеној, односно сопственој пошти. Акта се евидентирају и достављају у рад истог дана када су и примљени.

У оквиру канцеларијског пословања воде се основне и помоћне евиденције о предметима и актима.

Основне евиденције Института су:

- 1) Деловодник (у који се евидентира долазна и одлазна пошта и рачуни и сопствени предмети)
- 2) Помоћне евиденције (књига рачуна, доставна књига)

Члан 11.

Деловодник се води по систему основних бројева и подбројева. Основним бројевима означавају се предмети, а подбројевима дописи који се односе на исти предмет.

Завођење предмета у деловодник врши се на следећи начин:

- 1) у рубрику 1. уписује се основни број деловодника;
- 2) у рубрику 2. уписује се кратка садржина акта - предмета;
- 3) у рубрику 3. уписује се подброј;
- 4) у рубрику 4. уписује се датум пријема;
- 5) у рубрику 5. уписује се назив и седиште пошиљаоца - при завођењу сопствених дописа, у ову рубрику се уписује скраћеница „Сп“ (сопствени);
- 6) у рубрику 6. уписује се број примљеног акта, а ако нема броја датум дописа;

Саставни део деловодника је и попис аката, који се води у облику књиге, и служи за завођење аката, дописа исте врсте који се масовно примају, а по којима се води исти поступак (на пример, поднесци за издавање разних уверења, потврда, решења о годишњим одморима, радни налози, боловања и слично). За ову врсту аката се по правилу почетком године резервишу први основни бројеви у деловоднику и у рубрикама се крупним словима упише попис аката. Попис аката може се водити и за поједине врсте предмета у вези са којима се током године предвиђа пријем нарочито великог броја аката. Из пописа аката на крају године уписује се у деловодник код основног броја под којим је попис аката заведен, укупан број аката заведених у току те године у попису аката. Пописи аката се на крају године сложе по основним бројевима, закључују и прилажу уз деловодник. Ако се у вези са актом заведеним у попису аката поведе посебан поступак такав акт се издваја из пописа аката и заводи у деловодник под основним бројем.

На крају године деловодник се закључује и потписује од стране овлашћеног лица Института.

IV АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕХНИЧКО ОБРАЂИВАЊЕ ПРЕДМЕТА

Члан 12.

Сваки службени допис, по правилу, садржи следеће делове:

1. меморандум Института, на врху документа, централно поравнан и на дну (лого, назив Института, адреса седишта, телефон, матични број и ПИБ);
2. испод меморандума лево уписује се деловодни број акта;
3. испод меморандума десно уписује се место и датум доношења акта;
4. адресу примаоца (пун назив и седиште примаоца);
5. испод адресе примаоца, централно поравнано ставља се наслов акта;
6. текст који мора бити јасан, сажет и читак, откуцан на рачунару (ћириличним писмом, фонт Times New Roman, величина слова 12);
7. испод текста овлашћено лице потписује службени допис и уз потпис се ставља отисак службеног печата;
8. испод текста наводе се прилози који се достављају.

Сваки службени допис, мора бити заведен у Деловодник, и мора бити снабдевен штампилем у оквиру кога је уписан деловодни број и датум.

Службени допис се пише најмање у два примерка, од којих се један примерак шаље примаоцу, а други се задржава у архиви.

Изузетно, уколико то захтева потреба предмета у раду, службени дописи могу бити откуцани на рачунару и латиничним писмом, на страном језику, у другом одговарјућем фонту, величини слова.

V ОТПРЕМАЊЕ ПОШТЕ

Члан 13.

Сви завршени предмети и акта која треба отпремити, архивирати или уступити, прослеђују се овлашћеном лицу Института.

Овлашћено лице Института проверава формалну страну службеног дописа и на евентуалне недостатке указује обрађивачу.

Члан 14.

Отпремање поште врши овлашћено лице Института. Сва пошта преузета у току дана, отпрема се истог дана. Више службених дописа, односно предмета за једног примаоца пакује се у један коверат или више ако се за то укаже потреба.

Вредносна пошиљка, судска акта, преписка са државним органима и преписка са знаском *поверљива* преписка отпрема се увек препорученом пошиљком. Сва преписка се увек отпрема препорученом поштом. Отпремање хитне поште у место примаоца може се вршити преко лица запосленог лица у Институту - курира.

Члан 15.

У доставну књигу (за пошту) уписују се све пошиљке које се отпремају поштом. Доставна књига служи као евиденција о завршеној отпреми, као и предаји новца на име поштанских трошкова.

VI АРХИВИРАЊЕ И ЧУВАЊЕ ДОКУМЕНТАРНОГ МАТЕРИЈАЛА

Члан 16.

Сви решени предмети одлажу се у одговарајуће архивске јединице (регистратор, књига, фасцикла, архивска кутија, свежањ, омот и друго). На спољним омотима архивских јединица исписује се: пун назив организације, година настанка и врста документарног материјала, евиденциони бројеви предмета и редни број под којим је архивска јединица уписана у Архивску књигу.

Документарни материјал чува се према роковима утврђеним у Листи.

Пре архивирања се проверава да ли је предмет завршен и да ли се у предмету налазе неки прилози или документи који не припадају истом.

Члан 17.

Сав документарни материјал настао у раду Института уписује се у Архивску књигу, која служи као општи инвентарни преглед целокупног архивског материјала. Евидентирање се врши за сваку пословну годину од 01.01. до 31.12. текуће године.

Уписивање у Архивску књигу врши се на следећи начин:

- 1) у рубрику 1. уписује се редни број. Под једним редним бројем уписује се истоветни материјал без обзира на количину. Редни бројеви се настављају из године у годину;
- 2) у рубрику 2. уписује се датум уписа;
- 3) у рубрику 3. уписује се година, односно раздобље у којем је документарни материјал настао (за документарни материјал који обухвата податке из више година уписује се почетна и крајња календарска година).
- 4) у рубрику 4. уписује се садржај, врста архивске грађе или документарног материјала;
- 5) у рубрику 5. уписује се класификациона ознака (ако је устројена);
- 6) у рубрику 6. уписује се рок чувања документарног материјала из важеће Листе;
- 7) у рубрику 7. уписује се број сагласности на Листу;

- 8) у рубрику 8. уписује се количина, број архивских јединица (нпр. регистратора и др);
- 9) у рубрику 9. уписује се локација просторија и ормара.
- 10) у рубрику 10. уписује се број и датум записника (приликом уништавања безвредног материјала или приликом предаје надлежном архиву);
- 11) у рубрику 11. уписује се примедба (нпр. смештај документарног материјала).

Члан 18.

Препис архивске књиге (може бити извод из рачунара/фотокопија обрасца архивске књиге) за документарни материјал настао у претходној години, доставља се надлежном Државном архиву Србије, до краја априла месеца текуће године.

Члан 19.

У Институту се чува документарни материјал и архивска грађа, у сређеном и безбедном стању, до уништења према Листи или до предаје надлежном архиву. Просторије у којима се чува архивска грађа и документарни материјал морају бити снабдевене довољном количином архивских полица за смештај документације.

Институт је као стваралац архивске грађе дужан да осигура микроклиматске, хемијско биолошке и физичке услове за заштиту архивске грађе и документарног материјала од штетног деловања температуре, влаге, светлости, зрачења, прашине, микроорганизама, инсеката, глодара и физичких оштећења. Простор у којем су ормани, мора бити опремљен системом противпожарне заштите.

У орманима се не сме налазити никакав други материјал, осим архивске грађе и документарног материјала. Архивском грађом и документарним материјалом у Институту рукује, стручно је одржава и врши њену непосредну заштиту, овлашћено лице Института.

Члан 20.

Архивска грађа се издаје по потреби, уз претходну сагласност директора, на привремено коришћење на реверс, који се попуњава у 3 примерка. Један примерак реверса се чува на месту одакле је узет предмет, други у посебној фасцикли референта за архиву, а трећи добија корисник предмета.

VII ОДАБИРАЊЕ АРХИВСКЕ ГРАЂЕ И УНИШТАВАЊЕ БЕЗВРЕДНОГ ДОКУМЕНТАРНОГ МАТЕРИЈАЛА

Члан 21.

Одабирање архивске грађе и уништавање безвредног документарног материјала врши се на основу Листе категорија архивске грађе и документарног материјала са роковима чувања.

Листа је саставни део овог Правилника.

Члан 22.

Листа садржи редни број, класификациону ознаку, назив категорије документарног материјала и рок чувања.

Уколико се током године јаве нове врсте докумената, врши се измена и допуна постојеће Листе.

Члан 23.

За рад на Листи категорија архивске грађе и документарног материјала са роковима чувања одређује се овлашћено лице Института. Листу доноси директор Института, потом се усвојена Листа доставља надлежном архиву у два оригинална примерка. Листа се примењује по добијеној писменој сагласности од стране архива.

Члан 24.

За трајно чување одређују се категорије материјала које садрже податке од значаја за рад Института и запослених у њему, као и податке који одражавају суштину рада Института. Архивска грађа чува се трајно у облику у којем је изворно настала.

Члан 25.

За документарни материјал који није оцењен као архивска грађа, рокови чувања се одређују зависно од потреба Института за коришћење у практичне сврхе, као и у складу са посебним законским прописима.

Члан 26.

За поступак одабирања архивске грађе и уништавање безвредног документарног материјала коме је рок чувања истекао, одлуку доноси директор.

Одабирање архивске грађе и уништавање безвредног документарног материјала обавља се на основу Листе категорија архивске грађе и документарног материјала са роковима чувања.

Одабирање архивске грађе и уништавање безвредног документарног материјала обавља се искључиво из сређеног и у архивској књизи евидентираног документарног материјала. Уништавање безвредног документарног материјала обавља се сваке године за документарни материјал чији су рокови чувања истекли.

Члан 27.

О пословима одабирања архивске грађе и израде пописа безвредног документарног материјала коме су рокови чувања стара се овлашћено лице Института.

Члан 28.

Попис безвредног документарног материјала саставља се и доставља надлежном архиву у два примерка и садржи:

- 1) назив организације у чијем је раду материјал настао, датум и место састављања пописа;
- 2) попис категорија безвредног документарног материјала са редним бројем пописа, редним бројем архивске књиге, годином настанка, бројно израженом количином у фасциклама, кутијама, регистраторима, књигама, са знаком рока чувања;
- 3) укупну количину документарног материјала предложеног за уништење.

Члан 29.

Након добијене сагласности надлежног архива, приступа се уништавању документарног материјала, при чему је стваралац дужан да предузме неопходне мере заштите података који би могли повредити права и правни интерес лица на која се документарни материјал односи.

VIII ПРЕДАЈА АРХИВСКЕ ГРАЂЕ НАДЛЕЖНОМ АРХИВУ

Члан 30.

Архивска грађа се предаје надлежном архиву, након тридесет година од њеног настанка или у другом року који одреди надлежни архив.

У сагласности са надлежним архивом, рок из става 1. овог члана у изузетним случајевима се може скратити или продужити.

Члан 31.

Институт као стваралац архивске грађе дужан је да архивску грађу преда у оригиналу, сређену, означену, пописану, неоштећену или са санираним оштећењима, технички опремљену. О примопредаји архивске грађе сачињава се Записник чији је саставни део Пописа архивске грађе која се предаје надлежном архиву.

IX ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 32.

Институт је обавезан да обавештава надлежни архив о свим статусним променама у погледу: промене назива, делатности, спајања, укидања, отварање стечаја/ликвидације, промена адресе, физичко пресељење, адаптација просторија/е, као и свим променама које су од значаја за архивску грађу, попут дигитализације, микрофилмовања и слично, најкасније у року од 30 дана од дана њиховог настанка.

Члан 33.

Институт и сви запослени су дужни да са изузетном пажњом чувају и одржавају архивску грађу и документарни материјал у складу са Законом о архивској грађи и архивској делатности, овим правилником и стручним упутствима надлежног архива.

Члан 34.

Измене и допуне овог правилника доносе се на исти начин као и овај правилник.

Члан 35.

Овај правилник ступа на снагу у року од осам дана од дана објављивања на огласној табли у Институту.

В.Д. ДИРЕКТОР ИНСТИТУТА

др Светлана Шеатовић, научни саветник

Објављено на огласној табли Института
27. новембра 2025. године